

AUKN - za 20 let v preteklost

Tokrat so v Agenciji za upravljanje kapitalskih naložb za prihajajočo skupščino delničarjev Nove KBM predlagali zamenjavo nekaterih (neposlušnih) nadzornikov in posebno revizijo.

Damijan Toplak

Agencija za upravljanje kapitalskih naložb (AUKN), katere predstavniki so nedavno na skupščini delničarjev že "obračunavali" z upravo in z nadzorniki Zavarovalnice Triglav, nekaj podobnega pripravljajo še za skupščino delničarjev Nove KBM, ki bo čez dobra dva tedna. V AUKN so namreč že predlagali, da se kot nadzornika odpokliče Danila Topleka in Alenko Bratušek, namesto njiju pa imenuje Davorina Kračuna in Vido Lebar. Prav tako v AUKN zahtevajo izvedbo posebne revizije, četudi bi to, če bi želeli, že zdaj lahko izvedli prek nadzornega sveta vsaj v obliki notranje oziroma interne revizije. Javno pranje umazanega perila v okviru istega lastnika (države) in celo med pripadniki iste politične struje je, blago rečeno, nenavadno, če ne celo neokusno, kaže pa na težave, ki jih ima država kot pretežna lastnica velikega števila slovenskih podjetij.

Kako vse skupaj komentirajo v Novi KBM, kjer so z AUKN že imeli grenko izkušnjo ob aprilski dokapitalizaciji, ko je bilo dogovorjeno vplačilo vložkov s strani mednarodnih vlagateljev, pa so na prisilo AUKN v njenem imenu te deleže nato morala vplačati državna energetska podjetja in Pošta Slovenije?

"V skladu z zakonodajo imajo predstavniki lastnikov v zakonskem roku pravico dopolniti dnevni red skupščine, kar smo v Novi KBM, ki je sklicatelj skupščine, tudi objavili na portalu Ljubljanske borze. Odločitve glede sprejetja posameznih sklepov z dnevnega reda skupščine so v rokah lastnikov, banka se do njih ne želi opredeljevati ali prejudicirati njihovih odločitev," pre-

vidno odgovarjajo v Novi KBM. "Glede dokapitalizacije pa smo predlagali pooblastilo, ki je prilagojeno novi višini osnovnega kapitala banke po izvedeni njeni dokapitalizaciji aprila letos ter je namenjeno povečanju osnovnega kapitala v zvezi z zagotavljanjem ustrezne strukture in kvalitete kapitala banke ter z vzdrževanjem količnika kapitalske ustreznosti nad regulatorno določeno najnižjo vrednostjo, v skladu z zahtevami Banke Slovenije in z dokumenti baselskega odbora za bančni nadzor (Basel 3). S povečanjem osnovnega kapitala bo banki zagotovljeno nadaljnje servisiranje zagotovitev bolj učinkovitega in racionalnega nadzora v skupini Nove KBM, pridobili pa bi tudi možnost, da banka (če se bo pojavila potreba) hitro reagira in od obstoječih ali novih delničarjev pridobi dodaten kapital. Z že izvedeno dokapitalizacijo je namreč banka izkoristila celoten odobreni kapital. Nova dokapitalizacija trenutno sicer ni predvidena in doslej v zvezi s tem zato ni bila sprejeta nobena poslovna odločitev," pravijo v Novi KBM o statutarnih spremembah, ki bi lahko omogočile vnovično povečanje osnovnega kapitala banke. In previdno molčijo ob vprašanju, ali so zamenjave nadzornikov morebiti napoved zamenjav tudi v upravi banke in ali so nesoglasja z dokapitalizacijami posledica tega, ker država ne želi (ne)posredno znižati lastništva pod polovico vseh delnic.

Nadzorniki kot delegati

Ekonomist dr. Bogomir Kovač pravi, da je v zvezi z AUKN in z gospodarskimi družbami v pretežnem državnem lastništvu pod njenim okriljem bolj kot o

vplivu določenih političnih opcij na njeno delovanje sporno njeno korporativno upravljanje v teh primerih. "Kaj pomenijo intervencije AUKN v posamezne poslovne odločitve v teh podjetjih, se najbolje vidi v odzivih na gibanja vrednosti teh delnic na borzi. Naj omenim primera Zavarovalnice Triglav in njihovih regresov ter nasprotovanje dokapitalizaciji Nove KBM, ko je ta že bila začeta. Zaradi vsega tega trpi verodostojnost teh institucij. Spoštovati bi bilo treba pravila korporativnega upravljanja in dobrega poslovnega obnašanja, zdaj je obnašanje AUKN videti nekoliko čudaško. Tudi to, da se je predsednik (dr. Borut Bratina, op.a.) akreditacijske komisije pri AUKN nedavno dal izvoliti v nadzorni svet Pivovarne Laško, v kateri so glavni odločevalci državne banke," meni Kovač.

Bogomir Kovač je tudi prepričan, da bi morala biti vloga AUKN izključno vezana na skupščinske sklepe delničarjev in nato morda na nadzorne svete - s tega vidika ima AUKN za skupščino Nove KBM 22. julija pravico predlagati nove nadzornike in posebno revizijo poslovanja, nikakor pa ne bi smelo biti dovoljeno neposredno vmešavanje AUKN v poslovanje teh družb in vplivanje nanje zunaj okvirjev skupščine oziroma nadzornega sveta. Zakon o gospodarskih družbah ter pravila OECD, zaradi katerih je bila AUKN pred nekaj meseci sploh ustanovljena, tako Kovač, pa bi morali biti za predstavnike AUKN zakon. Kovač se ni želel opredeljevati, ali in katere politične struje vplivajo na delovanje same AUKN, a se mu zdi zgovorno dejstvo, da sta nad njenimi potezami izražala pomisleke nekdanja gospodarska ministrica Darja Radič in

razvojni minister Mitja Gaspari, finančni minister Franci Križanič pa ne. "Država bi pri spoštovanju korporativnih pravil upravljanja morala biti dvakrat bolj pazljiva kot drugi običajni lastniki," svetuje Bogomir Kovač, ki tudi opaža, da so nadzorniki s strani države v podjetjih zdaj bolj kot delegati ter smo se na tem področju vrnili za 20 do 30 let nazaj.

Po mnenju Bogomirja Kovača nadzorniške nagrade in fiksni

mesečni pavšali, kar zagovarjajo pri AUKN, niso toliko sporni kakor to, da pri nas nadzorništvo ne gre v smeri profesionalizacije tega poklica, ko bi nadzorniki od tega živeli in za morebitno slabo delo tudi odgovarjali. Tako lahko sklenemo, da obstaja občutek, da gre za popoldanski zaslužek delegatov, ki imajo vnaprej določeno, kako morajo glasovati in kaj sploh smejo spraševati na sejah nadzornih svetov. Zavzemanje AUKN za

višje nadzorniške pavšale pa je sploh nenavadno, ko se zavzema za znižanje regresov zaposlenih pri Zavarovalnici Triglav, namesto da bi regrese raje omejili navzgor za vodilne zaposlene, če je to sploh pristojnost AUKN. Bogomir Kovač meni, da bi v dobrem letu dni, če bi bila ustrezna volja, korporativno upravljanje podjetij s strani države lahko spravili v evropsko uveljavljene okvirje.

So zamenjave nadzornikov morebiti napoved zamenjav tudi v upravi banke?